

ДРЪНОВСКАТА ЧЕТА

Внезапно дългата върволица четници спрѣ. Тихъ шѣпотъ, предаденъ отъ ухо на ухо, смрази въдушевения имъ поривъ.

Дветѣ скали на манастиря бѣха почернѣли отъ турски аскеръ. Бѣха заградени отъ всѣкъде. Не имъ оставаше нищо друго освенъ да се предадатъ или да се борятъ.

Мавзолеятъ съ коститѣ на убититѣ въ Дръновския манастиръ.

Можеше ли главниятъ войвода Харитонъ — буйниятъ неустрашимъ монахъ, можеше ли Петъръ Пармаковъ — смѣлиятъ Градецки овчаръ, който на двадесетъ и шестъ години бѣ вече станалъ поручикъ отъ руската армия, можеше ли бачо Киро Петровъ вдѣхновенниятъ Бѣлочерковски поетъ и мечтателъ можеха ли тия трима неукротими духове да сведатъ чела за предаване?

Отговорътъ бѣше твърдъ и ясенъ: не.

И обградения юнаци почнаха да се готвятъ за неравна бранъ. Закипъ въ трескава превара цѣлиятъ манастиръ. Четници и монаси заедно правѣха барутни фишеци.

Все по-гъсти тѣпни башибузуци се трупаха по високиятѣ скали — сякашъ роякъ разгнѣвени оси. Заканителнитѣ имъ движения не вѣщаеха нищо добро. И наистина, на 7 май рано сутринята, страховтенъ трѣсъкъ разтърси издъно балкана. Ревнаха въ грозенъ екъ урви и долини, потрепера цѣлото манастирско здание. Докато храбритѣ защитници се окопиха, второ

гюлле зловещо пропищѣ въ въздуха и се заби въ покрива на черквата. Следъ това трето, четвърто, пето... Едно следъ друго. Спогледнаха се обсадениятъ, бледи и безпомощни. Това бѣше вече краятъ.

Съ ножове, револвери и ловджийски пушки не можеха двесте четника да се борятъ срещу осемъ хилядна войска, която сригаше недосягаемото имъ убежище съ грохота на тежкитѣ, смъртоносни гюллета.

Жестоко и единственъ бѣ този 7 май отъ 1876 година. Сякашъ и природата и людетѣ и самата смѣда се бѣха сдружили, за да унищожатъ смѣлостта на тая шепа безумни борци.

Въ най-опасния мигъ въ манастира се случва нѣщо страшно.

Попъ Хритонъ влиза въ една килия да взема барутъ. Тамъ се заприказва съ монаха Гавраилъ, който прави фишеци. Точно тогава въ манастиря се промѣква скришомъ Горно-Орѣховскиятъ съзаклетникъ Тодоръ Генчовъ, съ нѣкаква важна порѣчка за главния войвода. Преди да подири между сражавашитѣ се, пратеникътъ се отбива въ барутния складъ, за да пита на кое защитно мѣсто може да намѣри главния войвода. Още преди да отговори, монахъ Гавраилъ вече прави знакъ съ очи и рѣчка, че едриятъ мѣжъ, който пълни пушката си съ книжни фишеци край прозорчето на килията е самъ попъ Харитонъ. Изненаданъ и смутенъ Тодоръ Генчовъ веднага хвърля на земята цигарата, която държи въ рѣчка, свалва калпакъ, изопва снага. Отъ огъня на цигарата, барута посипанъ върху пода внезапно пламва. Съ ужасенъ трѣсъкъ избухва голѣмиятъ смѣдъ, въ който четницитѣ държахъ запаса си отъ барутъ. Килията хвърква въ въздуха.

Поразени отъ този внезапенъ ударъ, четницитѣ напушчатъ защитнитѣ мѣста и се втурватъ да спасятъ войводата. Намиятъ монаха Гавраилъ и Тодоръ Генчовъ цѣли овжглени, неузнаваеми. Попъ Харитонъ още дишалъ, съ изгорѣло лице и грозни рани по тѣлото.

Едно следъ друго гюллетата унищожаватъ позицитѣ на четницитѣ. Палатъ оградитѣ на манастира. Събарятъ

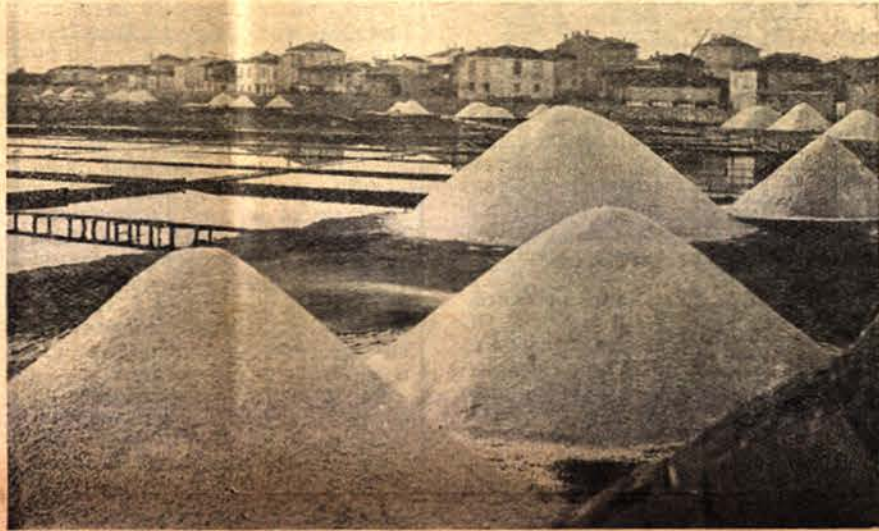
Септември

Ив Н ЧИЛИНЕРЪ

1 Пакъ въ тебъ — при зря-то-носъ миръ при насъ дои-ае ин гостъ.

По се-па и пра-до-ве бил-на-ха се про-до-ве. про-до-ве.

Ето — гръмогласъ пѣвецъ — Тамъ въ училищния дворъ
екна школскиятъ звънецъ. всички пѣятъ вече въ хоръ
Той следъ лѣтната игра и на стройни редове
пакъ децата въ купъ събра. въ класъ навлизатъ две по две,
а предъ тѣхъ невидимъ гостъ,
влиза — самъ Исусъ Христосъ!
Е. Багряна

Солницитѣ въ гр. Поморие

се кубетата на черквата. Къмъ седемъ часа вечерята цѣлиятъ манастиръ гори като пещъ.

И все пакъ новиятъ войвода, поручикъ Пармаковъ, има дързостта да отговори на писмото, което Фазлъ паша му изпраща, съ следнитѣ редове:

„Паша ефенди, отъ вашето писмо разбрахме, че ни каните да се предадемъ. Но вие не ни питате, защо сме дигнали оръжието. Паша ефенди, ние сме възстанали да пазимъ народа си. Султанътъ обещава права на народа, но не се изпълняватъ думитѣ му. Всичко остава мъртва буква. Султанското правителство не се грижи за нашия народъ. Упра-

вляватъ сатърътъ и произволътъ. Много се мамите, ако мислите, че като унищожите насъ, ще унищожите и цѣлия български народъ. Клетвата си ще изпълнимъ, а вие ще отговаряте предъ Европа за вашитѣ тиранства.“

Петъръ Пармаковъ прочете написаното. Дълбокитѣ му замислени очи свѣтнаха съ дрѣзкъ, необичаенъ блѣсъкъ. Той сложи датата и подписа: Възстанитѣ на Дръновския манастиръ.

Решението му бѣ взето. Тѣ бѣха готови да умратъ. И наистина, какво друго имъ остава, щомъ не желаятъ да се предадатъ?

Фани Попова-Мутафова

НАШИ ПИСАТЕЛИ

Ранъ-Босилекъ
Роденъ е на 26 септември 1886 година въ гр. Габрово. Сега живѣе и работи въ София. Истинското му име е Генчо Негенцовъ.

Ранъ-Босилекъ е единъ отъ най-много четениятъ и обичани детски писатели у насъ. Той е редакторъ на хубавото детско списание „Детска радостъ“, което близо двадесетъ години радва хиляди български деца. Написалъ е много книги стихове, приказки и весели разкази, между които: „Косю-босю“, „Чикъ-чирикъ“, „Неродена мома“, „Засмѣни очички“ и много други.

Той е председател на дружеството на детскитѣ писатели отъ основаването му и до сега.

НА РАБОТА
На Анна Тузузова

Най-обичамъ сутринъ рано като стана, следъ като закуса, работа да хвана.

Плеткитѣ различни искамъ да науча, — нека казва татко, че не ще сполуча.

Нали виждамъ мама какъ плете-разплита, пѣкъй накрая — Анна носи дрешка шита.

Наближава есенъ. Ще завѣятъ хали. А следъ тѣхъ ще дойдатъ снѣжнитѣ парцали.

Милата ми кукла, топла дрехи нѣма. Какъ ли ще премине зимата голѣма?

Затова да бързамъ: съ плѣнки и намѣтки, навреме да свърша хубавитѣ плетки.

Радка Станимирова

СМѢШНАТА КНИЖКА

Такова едно момче бѣше Гунчо — не искаше да се учи. Мързѣше го. А пѣкъ бѣше сираче. Когато баща му умрѣ, остави една къща, нѣколко ниви и едно стадо кози. Майка му продаде две кози, направи дрешки на Гунча, купи му моливъ и тетрадка.

— Хайде сега, Гунчо, на училище. Искамъ да се учишъ. Човѣкъ да станешъ.

— Не искамъ, — заплака се Гунчо.

— Защо, бре синко? Даскалъ ще станешъ. Я вижъ даскалъ Рафаила...

— Не искамъ... даскалъ.

— Е, хайде докторъ. Хубаво нѣщо. „Чукъ-чукъ по гърдитѣ, отвори си устага, покажи си езика, дишай, кашлай“... пари се печелятъ.

— Не искамъ... докторъ.

— Кажи тогава какво искашъ, Гунчо?

— Искамъ... съ козитѣ.

Отиде Гунчо въ гората съ козитѣ. Цѣлъ денъ се кате-

рѣше по дърветата. Намѣри две сврачи гнѣзда, напѣлни пазвата си съ яйца. Ядѣше ягоди, капини, малини, сухи череши. Ще отиде Гунчо на изворчето, ще се наведе и ще пие студена вода съ шепи. Ще се изправи, ще наведе клонитѣ на върбата, ще отрѣже прѣчка и ще си направи свирка. Ще седне подъ нѣкое дърво и ще свири.

— Ей, — мисли си Гунчо, — славенъ животъ бей! Живѣя си като царъ. И въ гората ходя, и птичи гнѣзда намирамъ, и ягоди и череши ямъ. Славенъ животъ! Какво ли се измѣчватъ сега ония, въ училището?

— А-бе, а-бе, ве-ге... Живи да ги оплачешъ. Умни хора цѣли да станатъ! Ей че умни хора! Нито гората познаватъ като мене, нито отъ ярета и кози разбиратъ, нито пѣкъ ягоди и череши ядатъ. Глупави хора!

Така си мислѣше Гунчо и подкарваше козитѣ. Той не

смѣеше да отиде при старитѣ козари, защото тѣ почваха да го одумватъ.

— Какво си се помѣкналь, Гунчо, съ козитѣ? Младъ човѣкъ си, за тебе ли е кози да пасешъ? Училище, училище за тебе, книга! Като насъ ли искашъ слѣпъ да останешъ?

И Гунчо отбѣгваше старитѣ козари. Ходѣше самъ изъ гората, свирѣше, викаше по козитѣ, берѣше малини, замѣрваше пичкитѣ съ прашка.

Така мина цѣла година.

На другото лѣто въ тѣхното село дойдоха лѣтовници отъ града. Цѣлото село се оживи. Единъ денъ въ гората дойде едно момче, седна подъ едно дърво и почна да чете една шарена книжка. По едно време момчето почна да се смѣе.

Гунчо се приближи.

— Ти какво се смѣешъ, бе?

— попита той.

Момчето дигна глава и погледна Гунча, но изведнажъ пакъ почна да се смѣе.

— Ти да не си лудъ, бе? — викна Гунчо. — На кого се

смѣешъ?

— На книжката. Много смѣшна книжка, ти казвамъ! Ха, ха!

— Ами, смѣшна! Дай да вида!

Гунчо взе шарената книжка, обърна я насамъ, обърна я нататъкъ, повѣртѣ я въ рѣцетѣ си, надникна въ нея, но нали не знаеше да чете — нищо не можа да разбере. Цѣлата книжка бѣше пълна съ букви: съ ластарчета, съ бастунчета, съ мустаци, но Гунчо нищо не разбра.

— Вѣтъръ работа! — рече Гунчо и отиде при козитѣ.

Но не се мина много, и подъ дървото пакъ се разнесе веселия смѣхъ на момчето. Този смѣхъ удряше Гунча по ушитѣ като клопотарче отъ козичка.

— Хай да се не види, каква ще е тази книжка, че този все се смѣе? — рече си Гунчо. — Слушай, бе, я ми прочети отъ тази книжка.

И Гунчо се подпрѣ на тоягата си и зачака. Момченцето

почна да чете. Гунчо почна да се смѣе.

— Я прочети и друга книжка. Момчето прочете и друга книжка.

Пакъ се смѣха до сълзи.

Вечерята Гунчо докара козитѣ у дома си. Нахрани се и легна да спи. Презъ цѣлата нощъ сънува. Все тѣзи смѣшни книжки. Все приказкитѣ отъ шаренитѣ книжки. И Гунчо се смѣеше въ сѣня си. Чакъ до късно спа.

Майка му го събуди.

— Хайде, Гунчо, ставай... козитѣ врѣцятъ гладни. Хайде въ гората, сине.

Гунчо се замисли:

— Не искамъ, ма мале, съ козитѣ. Дай ги на старитѣ козари. Искамъ... на училище.

— На училище ли, Гунчо?

— На училище, мале. Искамъ да се уча. Има такива едни шарени, смѣшни книжки. Искамъ да чета. Не искамъ съ козитѣ.

Презъ есенята Гунчо тръгна на училище.

Христо Миндовъ